

PROGRAM PARTNERSKOG GRAĐANSKOG ZASTUPANJA (CAPP)

Projekat: „BH vlasti i nezaposlenost“

Implementacija projekta podržana je od: CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ІНІЦІЈАТИВА

Partner na Projektu je:

Kantonalna privredna komora Tuzlanskog kantona

**PERSPEKTIVE U RAZVOJU INSTRUMENATA PODRŠKE IZVOZNIH KOMPANIJAMA
U BOSNI I HERCEGOVINI**

Juni 2008. godine

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Opis trenutne situacije	4
3. Analiza postojećih fondova za podršku razvoja poduzetništva	5
3.1. Opis i karakteristike fondova za podršku razvoja poduzetništva	5
3.1.1. Fondovi entiteta	5
3.1.2. Fondovi Tuzlanskog kantona	6
3.1.3. Fondovi općina	7
3.1.4. Međunarodni fondovi	7
3.2. Načini korištenja dostupnih fondova	7
3.3. Rezultati i efekti realizacije sredstava	8
3.4. Mehanizmi praćenja realizacije sredstava iz fondova i uticaj na unapređenje poduzetništva	8
4. Zaključci	9
5. Preporuke	10

1. Uvod

Značajno je da je Bosna i Hercegovina, odnosno domaće kompanije iz BiH, u posljednjih nekoliko godina napravila značajan iskorak prema stvaranju pozitivnih uslova za povećani potencijal izvoza. To se prije svega ogleda u trendu povećanja izvoza domaćih kompanija prema ino tržištima, i to uglavnom prema tržištima susjednih zemalja, a zatim i zemalja EU, SAD i Azije. Povećani potencijal izvoza domaćih kompanija rezultat je sve većeg angažmana samih kompanija u izvoznim orijentacijama, a zahvaljujući vlastitim ulaganjima u cilju unapređenja tehnologije, proizvodnih mogućnosti, izgradnje vlastitih kapaciteta i drugo, ali takođe i većeg učešća domaćih institucija na promociji izvoznih orijentacija. To se odnosi na formiranje Agencije za promociju izvoza pri Vanjskotrgovinskoj komori BiH, zatim Izvoznog Vijeća BiH, kao i rada drugih važnih institucija. Svakako je da sve ove i druge institucije mogu i utiču na povećani učinak izvoza iz Bosne i Hercegovine. Potrebno je uzeti u obzir i činjenicu da prve navedene imaju svakako direktnu ulogu u saradnji i podršci izvozno orijentisanim kompanijama, dok se vladine institucije odnosno Ministarstva fokusiraju na razvoj odgovarajućih politika i mjera koje utiču na stvaranje pozitivnog poslovnog okruženja u kojem djeluju ove kompanije, stoga te institucije igraju indirektnu podršku u poticanju izvoza iz BiH.

Iako je Bosna i Hercegovina ostvarila značajne pomake u izvoznim orijentacijama, i dalje postoji značajan trgovinski debalans između BiH i drugih zemalja, kada je riječ o omjeru izvoza i uvoza dobara, suočavajući se sa izazovnom situacijom u oblasti vanjske trgovine. Iako je realizacija izvoza bila pozitivna i u porastu u periodu od 2003. do 2006. godine, ona nije bila adekvatna da spriječi tekući trgovinski deficit. Izvoz iz BiH je koncentrisan u malom broju proizvodnih sektora, od čega na 3 sektora otpada 51% ukupnog izvoza za 2006. godinu. Što se tiče konkretnih preduzeća i tu je izvoz također koncentrisan, gdje 20 preduzeća ostvaruje približno 50% izvoza.¹

Mehanizmi za podršku izvozno orijentisanim kompanijama predstavljaju formalni okvir za javno privatni dijalog koji funkcioniše kroz partnerski odnos i saradnju između svih relevantnih institucija i organizacija podrške izvozu, što stvara mogućnost podsticanja kvalitetnih odnosa i saradnje između interesa privatnog sektora i (i između) ključnih uticajnih faktora i kreatora politike u BiH odnosno vladinih institucija. Time se postiže bolja saradnja i fleksibilnost. Ključna je saradnja i partnerski odnos između svih institucija, koja će proizaći u funkciju odnosno ulogu foruma ili radnih grupa za konsultacije i izradu preporuka o politikama podrške izvozu, zatim njihova operativna uloga u promociji izvoza, u saradnji sa relevantnim ministarstvima i agencijama za promociju izvoza i investicija. S obzirom na trenutno stanje u oblasti zapošljavanja, podrška i promocija izvozno orijentisanim kompanijama i podrška izvoznicima može značajno uticati na povećanje zapošljavanja i otvaranje novih radnih mjesta. Stoga je podrška u ovom kontekstu od veoma velikog značaja i doprinosi poboljšanju i opće ekonomske klime u Bosni i Hercegovini, a ona se mora ogledati i u formi izdvajanja budžetskih sredstava za finansiranje aktivnosti promocije izvoznih potencijala.

Kada se govori o institucijama koje kreiraju uslove za podršku izvozno orijentisanim kompanijama u Bosni i Hercegovini, radi se prije svega o Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (MVTEO), Vanjskotrgovinskoj komori BiH, Ministarstvu vanjskih poslova. Pored vladinih institucija, tu su i druga

Za ostatak dokumenta kontaktirajte nas putem kontakt forme.